

SdBb brabantse boerderijen, bijgebouwen, erf en cultuurlandschap.

De Stichting de Brabantse Boerderij zoekt Vrienden. Al vanaf € 20,- per jaar bent u Vriend van onze Stichting. Voor onze Vrienden hebben we wat over. Zo ontvangt u viermaal per jaar onze Nieuwsbrief, waardoor u op de hoogte blijft van onze activiteiten. Ook krijgt u korting op onze publicaties en cursussen en u kunt deelnemen aan onze jaarlijkse Vriendendag. U kunt zich aanmelden op onze website, waar u ook ons volledige aanbod van diensten vindt.

Stichting de Brabantse Boerderij

Secretariaat:
Monumentenhuis Brabant,
Markt 9,
4931 BR Geertruidenberg

Het bestuur van de Stichting De Brabantse Boerderij, voor boerderij, erf, land en erfgoed wordt gevormd door:

Vriendenadministratie:
Bereuwoutstraat 69,
5211 DJ 's-Hertogenbosch
telefoon: 06-51485271
pieter.jacobs@home.nl

- **Ger van den Oetelaar** (voorzitter), Liempde
- **Jan Kerkhof** (vice-voorzitter), Boerdonk
- **Suzanne van der Meulen** (secretaris), Eindhoven
- **Pieter Jacobs** (penningmeester), 's-Hertogenbosch
- **Pieter Parel**, Den Hout
- **Marie Louise Filippini**, Alphen
- **Johan Jansen**, Middelbeers.
- **Pedro Schamp**, De Rips
- **Joop Steenbakkers**, Schijndel
- **Dick Zweers**, Bergeijk

SdBb brabantse boerderijen, bijgebouwen, erf en cultuurlandschap.

www.debrabantseboerderij.nl

U vindt ons ook op facebook:
www.facebook.com/stichtingdebrabantseboerderij

Riet- en dakdekkersbedrijf
De Laat

Julianastraat 9
5087 BB Diessen
Tel: (013) 504 6174
Fax: (013) 504 6175

Voor al uw reparatie, onderhoud en nieuwe rietdaken

www.delaat-rietdekkers.nl

't Achterhuis
historische bouwmaterialen bv
since 1965

tegels, houten vloeren, stenen, poorten
schouwen, tuinaccessoires, sanitair etc.

Bouw Antiek
Kreitenmolenstraat 92
5071 BH Udenhout (N.Br)
Tel. 013 - 511 1649

www.achterhuis.nl

ACTIVITEITEN

Restauratiebezoek Den Eijngel in Lennisheuvel

De bezoeken van vier bezoeken in het voorjaar en najaar van 2013 en 2014, om met een aantal Vrienden van de SdBb de restauratie te volgen van de historische boerderij/herberg Den Eijngel in Lennisheuvel is van start gegaan. De eerste bezoeken zijn achter de rug, maar vrienden kunnen zich nog inschrijven voor de overige bezoeken. Meer informatie en opgeven bij Johan Jansen: johanbea@planet.nl

Sap van appels en peren uit uw eigen boomgaard(je)!

Mensen kunnen hun pluk- en valfruit omzetten in vruchtensap dat lang bewaard kan blijven. Veel particuliere eigenaren van hoogstamfruit hebben jaarlijks een overschot aan fruit. Een mobiele sapmachine biedt dan uitkomst. De machine perst, verhit en verpakt het sap in 2,5 en 5-liter pakken, zodat het zeker twee jaar kan worden bewaard. Tien kilo fruit levert ongeveer 6,5 kilo sap op. SdBb gaat de machine op drie sapdagen in de provincie Noord-Brabant inzetten. op zaterdag 22 september in het Boerenbondsmuseum in Gemert, op zaterdag 26 oktober bij de Karkooi van de Stichting Boerendag in Rijsbergen en op zaterdag 5 oktober op landgoed Cloodwijk in Almerik. Iedereen die meer dan 15 kg appels heeft kan zich aanmelden om zijn of haar oogst te laten verwerken tot fruitsap. De kosten voor de eigenaar van het fruit zijn € 1,- per liter. Terwijl de machine zijn werk doet is er de mogelijkheid om het ras van de oude appel of perenboom op uw erf door een deskundige te laten determineren. Om mee te kunnen doen dient u zich uiterlijk 10 dagen voor de door u gewenste deelname datum aan te melden door een e-mail naar de SdBb: info@debrabantseboerderij.nl. Naast naam en adres moet worden opgegeven een schatting van het aantal kilo's appels en peren die u denkt aan te gaan leveren en of u belangstelling hebt het ras van uw oude fruitboom te laten determineren.

Uitreiking Boerderijenpluim en boekpresentaties op 15 november

Op vrijdagmiddag 15 november wordt door de SdBb weer de Brabantse Boerderijenpluim uitgereikt. Dat gebeurt tijdens een middag over Brabantse boerderijen in Best. Behalve de Boerderijenpluim zal ook de eerder aangekondigde nieuwe uitgave van SdBb worden gepresenteerd. Het boek van de hand van George Diven heeft als titel "Traditionele boerenlandschappen, boerenerven en landbouwhuizen in Noord-Brabant".

De middag worden georganiseerd samen met de projectgroep De Armenhoeve en de gemeente Best. Tijdens de middag is er ook aandacht voor Bestse boerderij "De Armenhoeve", Nederlands oudste boerderij, en over de restauratie ervan. Ook wordt een boek over de familie Van Aarle gepresenteerd, de oudste bewoners van de Armenhoeve.

De bijeenkomst vindt plaats in het gemeentehuis van Best vanaf 13.00 uur.

Vlechtheppen maken en onderhouden

Samen met de Stichting het Roois Landschap wordt een dag georganiseerd, waarbij deelnemers kennis van en ervaring met het planten en onderhouden van een vlechthepp kunnen opdoen. De vlechthepp was in het verleden een normale erf- en perceelafscheiding in o.a. Noord-Brabant. Met subsidie van de Streekrekening Het Groene Woud zijn en worden in Oost-Brabant weer op ca 20 plaatsen vlechtheppen aangeplant.

Op zaterdagmiddag 7 december houdt de SdBb in Liempde van 13.30 tot ca. 17.00 uur een bijeenkomst over vlechtheppen, met een inleiding en een bezichtiging.

Kosten voor deelname: voor vrienden van de SdBb: € 5,-, voor anderen: € 10,-

Reanimatie van verloren erfgoed

'Mooi Brabant' is voor een belangrijk deel al verloren gegaan. Wat er van over is staat vaak onder druk. De historisch waardevolle boerderijen met hun opstallen en groene erven bepalen nog wel steeds in hoge mate het karakter van het Brabantse platteland. Dat moet ook zo blijven! Gaaf bewaarde, historische boerderijen, schuren, bakhuizen en schoppen behoren tot de kernkwaliteiten van ons platteland en bepalen in hoge mate de identiteit.

Om hieraan een bijdrage te leveren is het project Reanimatie van Verloren Erfgoed opgezet. Het project richt zich op daadwerkelijk fysiek behoud van met name historische bijgebouwen die bedreigd worden. Het gaat dan om ruraal erfgoed dat op de huidige locatie kansloos is om in aanmerking te komen voor restauratie en bij het uitblijven van actie gewoonweg verdwijnt. Door deze objecten verantwoord te verplaatsen kan dit cultuurhistorisch waardevolle erfgoed behouden blijven en wordt het behoud ervan gewaarborgd voor de toekomst. Door de bouwwijze met demontabele pen- en gatverbindingen, zijn veel bijgebouwen relatief eenvoudig de- en hermontabel. In de middeleeuwen werd veel erfgoed ook al verplaatst. Het "kunnen verplaatsen" is een eigenschap die we nu weer opnieuw benutten! Waar mogelijk kunnen deze schuren een nieuwe passende functie krijgen die bij kan dragen aan de leefbaarheid en beleving van het platteland.

De Aarlese hoeve of Armenhoeve in Best

Projectgroep De Armenhoeve, bestaande uit Stichting deKappellekes, Stichting de Brabantse Boerderij en de initiatiefnemer, Heemkundekring "Dye van Best", heeft het plan opgepakt om gezamenlijk de geschiedenis van De Armenhoeve in Best in een boek vast te gaan leggen.

Daarnaast komt er een educatieprogramma zowel voor het basis- als het middelbaar onderwijs. Twee studenten van de opleiding voor agrarische onderwijs STOAS gaan de opdracht uitvoeren. Voor de basisschool wordt het boerenbedrijf uit de 14e eeuw als uitgangspunt genomen met landbouwproducten als spelt, gerst, pastinaak, mierikswortel. Voor het middelbaar onderwijs wordt de economische situatie rondom de boerderij als belangrijkste element gebruikt.

Restauratie of (her)bouw van bakhuys of put

Op zaterdagochtend 16 november gaan we aandacht besteden aan alles wat er komt kijken bij de (her)bouw of restauratie van een bakhuys en/of put, traditioneel aanwezig op het Brabantse boerenerv. De bijeenkomst vindt plaats in het bakhuys van de familie Godefroy in Helmond. Er zal praktische informatie worden verschaft over bouwwijze, kosten, financiering, vergunningen en het bemachtigen van de juiste materialen voor deze bouwswels.

Naast het persoonlijk verhaal van de familie Godefroy zal ook een vakman zijn ervaringen met u delen. De bedoeling is dat steun van de stichting ergens op een Brabants boerenerv een bakoven en put hersteld zal gaan worden.

Voor zover nog niet aangemeld kan dat tot 1 november op info@debrabantseboerderij.nl.

Bezoek aan het slagenlandschap

In het kader van het project van de SdBb "Boerenerven en boerenlandschappen" houdt de SdBb op zaterdagmiddag 16 november een bijeenkomst over het "slagenlandschap", een kenmerkende indeling van het boerenlandschap in het gebied tussen Oosterhout, Waalwijk en Dongen.

De bijeenkomst duurt van 13.30 tot ca. 16.30 uur en zal bestaan uit een inleiding door Piet de Jongh en daarna een bezichtiging van dit slagenlandschap.

De kosten voor deelname zijn: voor vrienden van de SdBb: € 5,- en voor anderen € 10,-

Indien U geïnteresseerd bent, vóór 1 november doorgeven aan Johan Jansen: johanbea@planet.nl. U krijgt dan tijdig nadere informatie over deze bijeenkomst.

GESIGNALEERD

SdBb ook op Facebook.

Het is sinds kort mogelijk om SdBb voortaan te volgen op Facebook. Ga naar www.facebook.com/stichtingdebrabantseboerderij en klik op 'vind ik leuk' om ons te volgen.

Crowdfunding-website van SdBb

Met het presenteren van de website www.helpdebrabantseboerderij.nl heeft SdBb de mogelijkheid om voor projecten geld bij elkaar te krijgen via crowdfunding, waarbij iedereen mee investeert in een zinvol project. Telkens wordt één project gepresenteerd. Momenteel is dat "Brabants mooiste boerderij" van Marja Kivits in Vlijmen. Voordat het regenseizoen begint moet er een nieuw rieten dak op. Het volgende project waarvan de financiering nog niet helemaal rond is, is het project "versterken boerenerv en boerenlandschap". Een paar deelprojecten ervan worden geselecteerd voor een crowdfunding actie. Houdt de website in de gaten of volg ons op facebook.

Boerderij herbouwd in Boerenbondsmuseum

Het Boerenbondsmuseum in Gemert richt zich op het boerenbedrijf rond het jaar 1900 en blijft steeds verder uitbreiden. In 2013 is er weer een nieuwe oude boerderij toegevoegd. Het gaat om een kortgevelboerderij met een zijwaardse aanbouw, waardoor een krukhuis ontstaat. De boerderij van Bertus van Berlo uit Boekel, die in 2003 Jaar van de Boerderij verkozen werd tot de mooiste van Brabant, heeft model gestaan voor dit museumgebouw. In de aanbouw van de boerderij zal een kantoor worden ingericht van een plaatselijke kassier van de Boerenleenbank, zoals dat er rond 1900 uitgezien heeft. Kijk op www.boerenbondsmuseum.nl

Publicaties SdBb

Het nut ging voor de sier.

Boerenerven in Noord-Brabant. (uitverkocht)

Historische boerderijen in Het Groene Woud.

Handreikingen voor het behoud van het ruraal erfgoed.

Erfgoed in de Meierij.

Bijgebouwen op boerenerven.

Historische boerderijen in Baronie en Markiezaat.

Handreikingen voor het behoud van het ruraal erfgoed.

Historische boerderijen van Peelland tot Land van Cuijk.

Handreikingen voor het behoud van het ruraal erfgoed.

Zie voor verdere informatie:
www.debrabantseboerderij.nl

SdBb brabantse boerderijen, bijgebouwen, erf en cultuurlandschap.

Boerderij op Hersel, Lierop

Nieuwsbrief

102
september 2013

In deze Nieuwsbrief:

Nieuwsbrief 102

De inrichting van de Jan Miekies Hoeve

Aandacht voor VAB-beleid

Activiteiten:

- Restauratiebezoek Den Eijngel in Lennisheuvel
- Sap van appels en peren uit uw eigen boomgaard(je)!
- Uitreiking Boerderijenpluim en boekpresentaties op 15 november
- Vlechtheppen maken en onderhouden
- Reanimatie van verloren erfgoed
- De Aarlese hoeve of Armenhoeve in Best
- Restauratie of (her)bouw van bakhuys of put
- Bezoek aan het slagenlandschap

Gesignaleerd:

- SdBb ook op facebook
- Crowdfunding-website van SdBb
- Boerderij herbouwd in Boerenbondsmuseum

www.debrabantseboerderij.nl

NIEUWSBRIEF 102

In deze nieuwsbrief meer aandacht voor elementen van het agrarisch cultuurlandschap zoals zich dat in de loop der eeuwen heeft ontwikkeld, maar dat vooral in de 20ste eeuw flinke deuken heeft opgelopen. Vooral de laatste tijd ontstaat er gelukkig meer aandacht voor dit traditionele landschap met zijn hakhoutwallen, steilranden van oude akkers en elzenheggen in de beekdalen. Bij de inrichting van het landelijk gebied is er niet alleen steeds meer aandacht voor het behoud van deze landschapselementen, maar er verschijnen steeds meer initiatieven waarbij delen van ons traditionele agrarische landschap weer worden hersteld en waar "oude" elementen opnieuw worden aangelegd. Die initiatieven gaan verder dan het aanpakken van het boeren erf.

DE INRICHTING VAN DE JAN MIEKES HOEVE

De eigenaar van de Jan Miekies Hoeve, gelegen aan De Hei 15 in Mariahout, wil omschakelen naar een biologische rundveehouderij en in samenhang daarmee het bedrijf met bijbehorende gronden herinrichten. Om daarbij zo veel mogelijk cultuurhistorische elementen te behouden heeft de eigenaar daarover advies gevraagd. Er is nagezocht hoe de hoeve op die locatie in de loop van de tijd is ontwikkeld en welke landschappelijke elementen van die ontwikkeling nog zichtbaar aanwezig zijn. Een uitgebreide notitie is opgesteld en te vinden op www.saspeelland.nl onder de kop cultuurhistorische rapporten. Het rapport was op zijn beurt weer de basis voor een inrichtingsplan dat door Brabants Landschap werd opgesteld. Het initiatief lag bij de eigenaar, die niet alleen blijf gaf van historische interesse, maar daar ook daadwerkelijk iets mee wilde doen. Onderstaand een korte samenvatting van de notitie.

De historie van de Jan Miekies Hoeve

De Jan Miekies Hoeve ligt op de zuidelijke flank van de Middenbrabantse dekzandrug. Deze dekzandrug loopt van zuidwest richting noordoost via Best en Son, ten noorden van Mariahout naar de Peelrandbreuk bij Koks in Gemert. Over de dekzandrug liep al in de prehistorie een oude weg. Het tracé van De Hei, waaraan de Jan Miekies Hoeve ligt, maakt daar onderdeel van uit. De weg loopt verder in een min of meer rechte lijn, onderbroken door de Zuidwillemsvaart, via Boerdonk naar de Aa.

De grond waarop de Jan Miekies Hoeve ligt werd in 1486 ter ontginning verkocht aan de familie van de jonkers Van Eyck. Boerderij en aangrenzende gronden bleven vanaf die tijd grotendeels als samenhangend bezit in één hand.

Op een kaart van de omgeving van Boerdonk van ca 1645 staat de hoeve afgebeeld. Hij is dan eigendom van jonker Michiel van Eijck. De hoeve ligt officieel in Lieshout, maar betaalt grondbelasting in Beek en Donk. In 1672 verkocht jonker Michiel van Eijck de hoeve aan Aart Leijten. De Erpse familie Leijten blijft eigenaar tot de verkoop in 1781 aan Peter Jan Dirks. Hij is de eerste eigenaar van de familie, die nu al zeven generaties lang de hoeve in eigendom en in gebruik heeft.

Peter Jan Dirks stierf kort na de geboorte van zijn oudste zoon Jan. Diens weduwe Mieke van de Berg heeft zoon Jan grootgebracht. Dat is de reden dat hij als een soort bijnaam "Jan Miekies" werd genoemd. De zandverstuiving pal naast de hoeve stond vanaf die tijd bekend onder de naam Jan Miekies Berg en na de omschakeling naar biologische landbouw zal ook de hoeve die historische naam gaan dragen.

Herkenbare kamptinginning

Op de kaart uit 1645 staat de Jan Miekies Hoeve aangegeven als een losliggende ontginning op de hei. Het geheel is omgeven door een wal met begroeiing. Het is een typische kamptinginning op enige afstand van de oudste middeleeuwse akkers en als geheel omgeven

door een houtwal. Niet alleen op de kaart van 1645, maar ook op meer recente kaarten is een houtwal aanwezig als begrenzing van het huiskavel. De huiskavel inclusief houtwal bleef in de loop van de tijd grotendeels in dezelfde vorm aanwezig. De houtwal langs de weg is tussen 1944 en 1953 verdwenen en dat geldt ook voor een deel aan de noordzijde. De huiskavel zelf is een open perceel, zonder bomerijen of heggen.

De houtwal van de Jan Miekies Hoeve op de oostelijke grens van de huiskavel met aanwezige eikenstobben als getuige van het gebruik als hakhoutwal. De wal heeft een verhoogd wallichaam.

Bij het huiskavel heeft steeds bos behoord. De omvang ervan is in de periode van 1840 tot 1900 afgenomen, maar in de noordoosthoek van de huiskavel is nog steeds een restant ervan aanwezig. Evenals de houtwallen gaat het hier om hakhout met ook een aandeel denen. Het terrein is ontstaan door stuifzand en is gebruikt voor zandwinning. In het bosje is een oude rootkuil aanwezig. Het betreft een smalle kuil die met name gebruikt werd voor het roten van vlas, maar ook voor andere doeleinden zoals het drenken van hout. De rootkuil is een cultuurhistorisch waardevol element.

Een ander blijvend element is een open strook akkerland aan de overkant van de weg. Het natuurlijke hoogteverschil met het zuidelijke beekdal is door de ophoging van de akkers nog groter geworden en op de kaart van 1953 is een duidelijke steilrand als begrenzing tussen akker en beekdal zichtbaar. Deels is de steilrand nog aanwezig, deels ook geëgaliseerd bij de ruilverkaveling eind 20ste eeuw. In het beekdal ten zuiden van dekzandrug en akkers, het Ruitersbroek, liggen de graslanden.

De huiskavel van de Jan Miekies Hoeve zwart omcirkeld op een kaart anno 1944

De gebouwen

Uiteraard staan op de huiskavel al eeuwenlang bedrijfsgebouwen. De huidige gebouwen zijn daarvan het vervolg, maar kennen in de loop van de tijd veel aanpassingen, verbouwingen en herbouw. Kort na 1900 is het huidige hoofdgebouw tot stand gekomen. De bouwvorm en bouwvolume van de boerderij is traditioneel en kenmerkend voor de ontwikkelingen in de periode rond 1900. De stallen achter het

hoofdgebouw zijn recent en functioneel. Daarnaast is een oude, open veldschuur aanwezig.

Adviezen en plannen

Het belangrijkste cultuurhistorische kenmerk van de Jan Miekies Hoeve is de huiskavel met de oude houtwal, die wat duidelijker zichtbaar gemaakt kan worden. Het bijbehorende oude bosje met de rootkuil is een ander belangrijk element. Tenslotte de bedrijfsgebouwen en hun onderlinge groepering, die verbeterd kan worden door de ruimte tussen boerderij en schuur als open ruimte te gebruiken. Aanleg van een hoogstam fruitboomgaard past helemaal bij de opzet. Op een kaart van 1953 blijkt een boomgaard aanwezig te zijn. De boerderij heeft als gebouw een traditionele uitstraling, die nog versterkt kan worden door het aanbrengen van luiken bij de ramen van het woongedeelte en het aanbrengen van traditionele kleuren. Kleine bijgebouwen zoals een bakhuis of kippenhok kleden het erf verder aan.

Brabants Landschap adviseert verder over een beplantingsplan, niet alleen van het erf, maar van de gehele huiskavel. Ook de beschikbare percelen ten zuiden van de doorgaande weg worden aangepakt. Er komt o.a. een grote weidevogelpoel. Bovendien zijn er plannen om het onderscheid tussen de oude akkers en de lager gelegen beemden weer beter zichtbaar te maken. De steilrand die de oude akker begrensd, is in het verleden gedeeltelijk geëgaliseerd, maar wordt weer teruggebracht, inclusief de bijbehorende begroeiing met eiken hakhout.

Voor de realisatie van een en ander kan de initiatiefnemer gebruik maken van het stimuleringskader groenblauwe diensten (StiKa regeling). Die regeling geeft financiële ondersteuning bij het aanleggen en onderhouden van landschapselementen. In dit geval gaat het niet alleen om realisatie van nieuwe natuur, maar vooral om verbetering van het cultuurhistorisch landschap.

AANDACHT VOOR VAB-BELEID

De ontwikkelingen in de agrarische sector hebben veel gevolgen voor het landelijk gebied en dus ook voor ons cultuurlandschap. Eén van de geconstateerde ontwikkelingen is het verdwijnen van steeds meer agrarische bedrijven. In het Monumenten Inventarisatie Project wat in opdracht van de provincie in de jaren tachtig van de vorige eeuw werd uitgevoerd, werden nog 30.000 waardevolle boerderijen beschreven. Anno 2013 zijn daar nog ± 7000 cultuur historische boerderijen van over. Reden genoeg om actief te zijn met alle belanghebbende om te voorkomen dat er nog meer prachtig Brabants Erfgoed verdwijnt.

Stichting de Brabantse Boerderij heeft met name aandacht en oog voor traditionele agrarische gebouwen, erven en landschap en heeft vanuit dat gezichtspunt zorgen over de gevolgen van de vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). Immers het verdwijnen van een bedrijf heeft ook gevolgen voor gebouwen en erven. De agrarische activiteiten houden op, maar dat roept meteen de vraag op wat er gebeurt met de leegkomende gebouwen. Wat zal een eigenaar er mee doen? Verkopen, verhuren, slopen, verbouwen, andere bestemming...? In al die gevallen is het de vraag hoe het zal gaan met de cultuurhistorische waarden van gebouwen, erf en omgeving. Het risico bestaat dat voor de vrijkomende agrarische bebouwing nieuwe herbestemmingen worden gezocht die onwenselijke gevolgen hebben voor ons agrarisch cultuurlandschap. Als we de ontwikkelingen in de sector juist inschatten gaat het om forse aantallen boerderijen en stallen, die hun agrarische bestemming verliezen. Wat mag er met lege stallen gebeuren? Waarvoor kunnen ze worden gebruikt en waarvoor juist niet?

Provinciaal beleid

De provincie heeft al in 2004 in de beleidsnotitie "Buitengebied in ontwikkeling" verruiming van mogelijkheden beschreven, om nieu-

we economische activiteiten te starten in het buitengebied.

Het streven naar behoud en versterking van het karakter, de leefbaarheid en de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied van Brabant staat daarbij voorop. Vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen zijn voortaan te hergebruiken voor een ruimer scala aan functies, waaronder wonen, recreatieve voorzieningen, dienst- of zorgverlenende functies en bedrijvigheid. De diversiteit aan herbruikmogelijkheden wordt mede bepaald door de ligging, de aard en kwaliteit van de omgeving. Ook is het toegestaan om VAB's te gebruiken als opslag voor statische goederen, zoals (antieke) auto's, boten en caravans. In cultuurhistorische of beeldbepalende gebouwen is het toegestaan om één en in sommige gevallen twee woningen binnen een bedrijfsgebouw te realiseren. De provincie werkt en denkt graag mee bij inspirerende en innovatieve ideeën die kunnen bijdragen aan het behoud van ons cultuurhistorisch erfgoed, de karakteristieke beeldkwaliteit en de identiteit van het Brabantse platteland. Binnen de provinciale kaders kunnen gemeenten eigen beleid ontwikkelen waarbinnen eigenaren actief gestimuleerd worden om cultuurhistorische bebouwing in het buitengebied te behouden.

Bedrijfsmatig gebruik

Een van de mogelijkheden van hergebruik is om de bijgebouwen een bestemming te geven als niet agrarisch bedrijf. Gemeenten zijn daarin nogal terughoudend, omdat ze dan zelf blijven zitten met vrije plaatsen op bedrijventerreinen. Bovendien is niet elke bedrijfsbestemming geschikt in het landschap. Graag willen we ons landelijk gebied ook landelijk houden en dat betekent dat er beperkingen aangegeven moeten worden met betrekking tot bijvoorbeeld het verhard en inrichten van erven voor parkeerplaatsen en opslag van goederen, niet passende reclame-uitingen, aantal verkeersbewegingen, etc. We gaan er dan nog van uit dat eventuele bedrijvigheid plaatsvindt binnen bestaande stallen en schuren. Als bedrijven in de toekomst willen uitbreiden zullen ze toch aangewezen zijn op bedrijventerreinen. Verdere versterking van het landelijk gebied is immers niet wenselijk. Belangrijk is dat gemeenten duidelijkheid geven over de voorwaarden die zij stellen aan de zichtbare gevolgen van het hergebruik van VAB's. Het ontbreken van beleid maakt het moeilijk om in te grijpen bij ongewenste ontwikkelingen.

Wonen in VAB's

Herbestemmen tot woning kan in veel gevallen een goede oplossing zijn. Veelal wordt dan als voorwaarde gesteld dat overbodige bijgebouwen gesloopt moeten worden. Op zichzelf kan dat een goede maatregel zijn, behalve als die maatregel ook gaat gelden voor oude schuren en andere gebouwen met cultuurhistorische waarden. Ook Knooperven, een idee van het innovatienetwerk, draagt bij aan behoud en ontwikkeling van historische erven. Op Knooperven komen mogelijkheden om meerdere woningen onder te brengen, tegelijkertijd worden minder fraaie stallen gesloopt. Er ontstaat ook ruimte voor nieuwe functies als wonen, werken, zorg en recreatie. De nieuwe bewoners dragen ook zorg voor hun erf en het landschap daar direct omheen. Elk Knoopref staat met routes en beplanting in verbinding met zijn omgeving.

Kansen

We zien risico's voor boerderijen en boerenerven bij hergebruik van VAB's. Maar overall waar risico's zijn, zijn ook kansen. Het idee van de inrichting van Knooperven is al genoemd. Verder kunnen gemeenten in ruil voor een bedrijfsbestemming van VAB's voorwaarden stellen aan inrichting en aankleding. Het gaat dan niet alleen om behoud van aanwezige cultuurhistorische waarden, maar vooral om versterking ervan. Bijvoorbeeld het stimuleren van traditionele erfinrichting met traditionele erfbeplanting, een boomgaard, bakhuis, kippenren,... Ook kan gedacht worden aan de aanleg of onderhoud van typische landschapselementen zoals hakhoutwallen of meidoornheggen. Met een goed VAB-beleid is een gemeente in staat om de kwaliteit van het buitengebied en het cultuurlandschap weer op een hoger niveau te tillen.

SCHAMP
Bouwkundig advies

- ▶ Ontwerp
- ▶ Bouwhistorisch onderzoek
- ▶ Advies
- ▶ Bouwbegeleiding

Tel. 0493 - 380355
www.schamp-bouwkundigadvies.nl

RESTAURATIE - RENOVATIE - RECONSTRUCTIE - HERBESTEMMING

de Instandhouder
advies en onderhoud monumenten
instandhouder.nl | 0610708735
bouwkundige inspectie | aankoopkeuring | scheuroptname | verborgen gebreken
restauratieplan: vooroverleg | ontwerp | monumentenvergunning | werkomschrijving
begroting | subsidie-aanvraag | laagrentende hypotheek | fiscaal advies
beoordelen offertes | begeleiding uitvoering | controle kwaliteit | oplevering conform bestek
meerjarenonderhoudsplan MJOP | periodiek instandhoudingsplan PIP